

عنوان مقاله:

تصویر زن در آثار نظامی

محل انتشار:

هجددهمین گردهمایی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندها:

علی محمدی - استادیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور؛ تهران؛ ایران

عذرا محمدی - دانشجوی دکترای زبان و ادبیات فارسی؛ دانشگاه تبریز؛ ایران

خلاصه مقاله:

زن در ادبیات کهن همواره مورد توجه شاعران و نویسندها بوده است؛ هرچند در جوامع مردم‌سالار گذشته، این توجه چندان مشتی نبوده است. نظامی با این که در جامعه‌ای مردم‌سالار می‌زیست، بیشترین عنایت را نسبت به زنان دارد. برخی زنان در منظومه‌های نظامی آن چنان والا مقام و محترم‌مند که آدمی را به شک می‌اندازد که آیا این شاعر در همان جامعه کی زن ستیز زندگی می‌کرده است یا نه؟ طیف گسترده‌ای از زنان در آثار نظامی ایفای نقش می‌کنند؛ از زنان فرمانروا گرفته تا زنان عادی. زنان در منظومه‌های وی به عنوان معشوق مطرح شده اند و به تبع معشوق واقع شدن مورد مهر و محبت شاعر قرار گرفته اند. حتی کنیزان نیز در اغلب موارد مدول ستایش قرار گرفته اند. زنانی نیز در آثار وی دیده می‌شوند که حاکم و فرمانروا هستند. این مقاله با هدف شناخت زن و نقش او در جامعه کهن ایرانی نوشته شده است و همینطور به طرز نگاه نظامی و همعصران وی به زنان پرداخته شده و نقشهایی که یک زن ممکن بود در آن عصر بر عهده داشته باشد. به طور کلی زنان آثار نظامی را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد: نخست زنانی که نقش‌های معمول دیگر آثار ادبی را ایفا می‌کنند، چون مادر، عروس، همسر، معشوقه و و دیگر زنانی که نقشی فراتر از سایر زنان دارند چون نقش فرمانروا، جادوگر، شاعر و نظامی نظری مثبت و خوب نسبت به زنان دارد و همیشه عفاف را بر حجاب مقدم داشته است.

کلمات کلیدی:

نظمی، زن، عاشق، معشوق، لیلی، شیرین، ستایش.

لينک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1975192>

